

بررسی تأثیر روش کارایی تیم بر میزان پیشرفت تحصیلی و یادگیری دانش آموزان

مریم سیدمرادی

کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی ، دانشگاه حکیم سبزواری

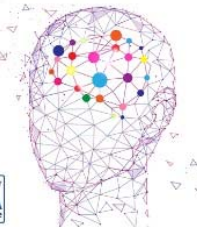
Maryammoradi9196@gmail.com

۰۹۳۵۸۹۷۸۳۵۱

چکیده :

با توجه به تغییرات و پیشرفت های سریعی که امروزه در علوم روی می دهد ، دانش آموزان ما نیازمند روش هایی هستند که از طریق آن ها به مهارت های یادگیری دست یابند تا خود بتوانند علوم را بهتر و سریع تر و همگام با پیشرفت ها بیاموزند . تحقیق حاضر با هدف بررسی تأثیر روش کارایی تیم بر میزان پیشرفت تحصیلی و یادگیری دانش آموزان و به روش توصیفی – تحلیلی انجام شده است. یادگیری از طریق کارایی تیم یکی از بحث های نوین در آموزش است. اساس این روش مبتنی همیاری در یادگیری است . این نوع یادگیری مسئولیت را بر دوش دانش آموزان قرار می دهد و آنان را در فرآیند یادگیری درگیر می نماید و موجب جلوگیری از گوشه گیری، از خود بیگانگی ، بی هدفی و ناراحت بودن در فعالیت های جمعی شده و سبب بالا رفتن حس اعتماد به نفس و بهبود روابط بین فردی دانش آموزان می شود .

واژگان کلیدی: یادگیری ، کارایی تیم ، همیاری ، پیشرفت تحصیلی

مقدمه

بشر در دوره های مختلف تاریخی شیوه هایی را برای فراگیری و انتقال آموزشهای لازم برای رفع نیازها و سازگار کردن خود با محیط و جامعه طراحی و به کار برده است و در این راستا آموزش و پرورش رسمی به عنوان مؤثرترین و قابل اعتنا ترین مرجع آموزشی یاددهی و تربیت نیروهای لازم جایگاه ویژه ای دارد. این نهاد ضمن حفظ چهارچوب و رسالت اصلی خود که همانا تربیت و آموزش نیروهای مورد نیاز جامعه با توجه به مقتضیات زمانی و مکانی مناسب توانسته است متناسب با این تغییر و تحولات خود را در بروز ساخته و همپای نیازهای جدید، پرورش دهنده گانی چندبعدی و حرفه ای در معنای عام آن تحویل دهد. (کمالپور و کمالپور، ۱۴۰۰)

تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد آرمان هر نظام آموزشی است. ارتقاء رشد اقتصادی، اجتماعی و سیاسی هر جامعه منوط به وجود نظام آموزشی اثربخش و کارآمد است. انجام فعالیت های تربیتی در مدارس برای ایجاد انگیزه و محرک های ضروری در جهت تکامل طبیعی و سالم دانش آموزان است. فعال شدن دانش آموزان در نظریه ها و دیدگاه های نوین تعلیم و تربیت از اهمیت زیادی برخوردار بوده و عملکرد تحصیلی آنان در تمامی دوره های تحصیلی همواره مورد توجه بوده است. از این رو همه نظام های آموزشی در جهت افزایش سطح عملکرد تحصیلی آنها تلاش های مؤثری دارند.

در بحث یادگیری و انتقال دانش به فراگیران مؤلفه های متعددی وجود دارند که هر کدام از آنها تأثیر بسزایی در یادگیری دارند و یادگیری مرسوم تعامل میان این مؤلفه هاست. مفهوم یادگیری را می توان به صورتهای مختلف تعریف کرد: « کسب دانش و اطلاعات، عادات، مهارت های متنوع و راههای گوناگون حل کردن مسائل حتی به عنوان کسب رفتارها و اعمال مضر و ناپسند. پس یادگیری حوزه بسیار گسترده ای را شامل می شود » (هرگنهان والسون، ۱۳۸۵) قابل توجه است که « هر چند یادگیری تغییر در رفتار، است اما هر نوع تغییر در رفتار یادگیری محسوب نمی شود زیرا یادگیری تغییر نسبتاً پایدار را گویند. بسیاری از تغییرات که حاصل عوامل خستگی، هیجانی، انگیزشی، بازتابی و غیره هستند به سرعت از بین می روند، در شمار یادگیری محسوب نمی شوند » (سیف، ۱۳۸۵)

در صورتی که هدف نظام آموزشی آن است که با تربیت کردن، دانش آموزانی توانمند، شهروندان و افرادی مفید تحویل جامعه دهد باید زمینه مناسب برای رشد و ارتقای بینش علمی، اندیشه های آزاد و خلاق، مهارت حل مسأله و برخورد علمی با مسایل فراهم گردد. برای تحقق چنین هدفی به کارگیری روش های فعال تدریس بسیار مهم است. از میان الگوهای بسیار گوناگون تدریس می توان به یادگیری مشارکتی یا آموزش از طریق همیاری اشاره کرد. این الگو از نظر ساختاری زیرمجموعه خانواده الگوهای اجتماعی و برای آموزش همکاری است. ساز و کار این الگو به سبب وجود عوامل بارز و موثری چون روابط مثبت میان اعضا، همکاری در گروه های یادگیری، مسئولیت پذیری فردی و پیامدهای رضایت بخش گروهی، موجب دستاوردهای مثبت و شاخص در آموزش و پرورش دانش آموزان شده است. (حسینی نسب و فلاح، ۱۳۸۷) یادگیری مشارکتی خود شامل ۵ روش است که عبارتند از: ۱. کارآیی تیمی ۲. تدریس اعضای تیم ۳. قضاوت عملکرد ۴. قضاوت طرز تلقی ۵. حل مسأله. (محمدی، ۱۳۸۸) روش تدریس کارایی تیم بر دو فرضیه استوار است:

اولین فرضیه این است که هر یک از شرکت کنندگان، قسمت متفاوتی از موضوع درس را که قرار است همه یاد بگیرند می خواند.

دومین فرضیه این است که هر فراگیر می تواند به اعضای تیم خود درس بدهد بنابراین هر عضو هم به عنوان معلم و هم به عنوان شاگرد عمل میکند. در این الگو به جای اینکه ابتدا معلم تدریس کند، فراگیران این نقش معلم را ایفا میکنند و تدریس توسط (اعضای تیم فراگیران) انجام می شود و پس از آن معلم توضیحات ضروری و تکمیلی را برای آنان ارائه میدهد، به همین جهت این الگو را «تدریس اعضای تیم» نام نهاده اند.

اسلاوین (۱۹۹۱) به لحاظ تجربی معتقد است که تحقیقات انجام شده در این باره، ثابت کرده اند که روش های هم آموزی در بالا بردن پیشرفت تحصیلی سطوح مختلف، موثر است به شرط آنکه گروه ها بر پایه ی یادگیری متوسط اعضا، تقویت شوند. همچنین این روش در بهبود روابط میان دانش آموزان نژادها و فرهنگ های مختلف، مفید است و نیز این روش باعث بالا رفتن عزت نفس و سایر ویژگی های عاطفی مثبت در دانش آموزان می گردد. (سیف، ۱۳۸۵)

عالی نسب (۱۳۹۱) در پایان نامه کارشناسی ارشد خود به بررسی تاثیر روش تدریس اعضای تیم بر خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس مطالعات اجتماعی پایه پنجم ابتدایی ناحیه یک شیراز پرداخته و به این نتیجه دست یافت که «بین میزان خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانش آموزانی که به روش تدیس اعضای تیم آموزش دیدند با دانش آموزانی که به روش سنتی آموزش دیدند تفاوت معنا داری دیده شد و روش تدریس اعضای تیم موثرتر بود.»

یافته های پژوهش شفیی و همکاران (۱۴۰۱) در بررسی تاثیر روش تدریس کارایی تیم بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان نشان داد «دانش آموزان در گروه های یادگیری از طریق همیاری بیشتر از کار فردی و رقابتی به پیشرفت تحصیلی دست می یابند، زیرا آن ها اولاً با بحث و گفت و گو افکار خود را در تعامل با دیگران بیان و اصلاح می کنند. آن ها از طریق تعامل یاد می گیرند که مسائل را بپرسند، نظراتشان را در میان بگذارند، اختلافات را توضیح دهند و درک جدیدی از موضوع مورد بحث ایجاد کنند. ثانیاً در این گروه ها دانش آموزان در سطوح بالای یادگیری درگیر می شوند. بنابر موارد فوق می توان نتیجه گرفت که روش تدریس کارایی تیم بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تاثیر مستقیم و مثبت دارد.»

صالحی زاده و مکوندی (۱۴۰۲) در تحقیق خود به بررسی تاثیر الگوی تدریس کارایی تیم در ارتقای سطح یادگیری دانش آموزان پرداخته و نشان دادند «الگوی تدریس کارایی تیم یکی از الگوهای تدریس می باشد که امروزه طرفداران زیادی در سراسر دنیا پیدا کرده است. تمرکز این الگو بر روی تقویت مهارت های اجتماعی مانند خوب گوش دادن، بیان نظر و عقیده، کمک به یکدیگر برای رسیدن به هدف و همکاری و همیاری میان دانش آموزان است و همچنین ایجاد پیوند سالم میان معلم و دانش آموز از اهداف اصلی این روش می باشد. این الگو دانش آموز محور است و تمرکز آن روی ارتقای سطح یادگیری از طریق پرسش و پاسخ و فعالیت های فردی و گروهی است به گونه ای که باعث شود ذهن دانش آموز به تکاپو و تلاش برای درک مفاهیم نائل شود.»

روش شناسی

پژوهش حاضر با استفاده از روش توصیفی و با اتکا به منابع کتابخانه ای به بررسی تاثیر روش کارایی تیم بر میزان پیشرفت تحصیلی و یادگیری دانش آموزان پرداخته و با توجه به روش پژوهش، جامعه آماری پژوهش شامل کلیه اسناد، مدارک و منابع مرتبط با موضوع مورد بررسی می باشد.

بحث درباره یافته ها

یاددهی و یادگیری از دیرباز همیشه موردتوجه خاص بشر بوده است. یادگیری یک فرآیند اجتماعی است و برای رسیدن به مرحله تولید اندیشه و اطلاعات، انجام فعالیت های یادگیری حیاتی است. تمایل انسان به طور غریزی نگرستن اطراف و گسترش حوزه اطلاعات خود است. یادگیری در تمام صحنه های زندگی انسان نقش مؤثری دارد. این روحیه کنجکاوی از آغاز خلقت تا کنون سبب کسب و تولید دانش شده و همواره به عنوان

محرک انسانها مطرح بوده است و آنچه باعث پیشرفت و تفاوت انسانهای امروزی از انسان های نسل قبل از خودشان می شود ، همین توانایی است .
(نوروزی وند و نوروزی وند ، ۱۴۰۰)

شناخت عوامل مهم در ایجاد یادگیری موثر از ضروریات آموزش موفق است . در هر فرآیندی عوامل گوناگونی موثرند و از آن جاکه یادگیری نیز یک فرایند است. عوامل مختلفی بر یادگیری تأثیر می گذارد. در ادامه به عوامل موثر در یادگیری اشاره می شود : (شفیعی و شریف زاده ، ۱۳۹۹)

۱. آمادگی :

ثورندایک آمادگی را شرط اساسی یادگیری می دانست یعنی این که فراگیر باید از لحاظ جسمی و عاطفی، عقلی و غیره رشد کافی داشته باشد تا بتواند به خوبی از عهده یادگیری بر آید. یادگیری زمانی برای فراگیر مفید خواهد بود که از هر نظر شرایط لازم را دارا باشد . در واقع شرایط لازم یا آمادگی شاگرد برای یادگیری، یکی از بنیادی ترین پایه های یک آموزش و پرورش پویا و پیشرو است. زیرا اکثر روان شناسان آمادگی را کیفیتی می دانند که لازمه آن، رشد مطلوب بدنی و روانی یادگیرنده است .

۲. تجربیات قبلی :

تجربیات قبلی پایه و اساس فهم و بصیرت ، ادراک حسی و یادگیری است. آمادگی فرد نیز در حد وسیعی تحت تأثیر تجربیات قبلی او قرار دارد. در برخورد با محیط و سازگاری با آن تجربیات حسی به کمک فرد می شتابد . وقتی فرد می تواند عناصر موجود در محیط را درک کند یا آنها را مورد تفسیر و ترجمه قرار دهد که از تجربیات گذشته خود کمک بگیرد . تجارب و آموخته های گذشته "فراگیر" ساخت شناختی او را می سازد. او زمانی قادر است به درک مفاهیم و مسائل جدید برسد که این مفاهیم و مسائل با ساخت شناختی او در ارتباط باشد. به همین علت، معلم باید فعالیت های آموزشی را همواره بر اساس تجارب گذشته " شاگرد" تنظیم کند.

۳. موقعیت یادگیری :

موقعیت یادگیری را به عوامل و شرایطی اطلاق می شود که در جریان یادگیری تأثیر دارند. مانند نور، هوا، طرز نشستن، وسعت محل، احساس و تمایل معلم، رابطه ی معلم و شاگرد و رابطه ی شاگردان با هم. با توجه به این معنی معلم باید کلیه عوامل مؤثر در جریان یادگیری را در نظر گیرد و آنچه را که مانع اجرای یادگیری صحیح است از میان بردارد یا تغییر دهد و عواملی که امر یادگیری را تسهیل می نمایند مورد استفاده قرار دهد. توجه به طرز فکر و تمایل شاگردان نسبت به موضوع مورد یادگیری و نحوه ی ارتباط شاگردان با هم و با معلم از وظایف اصلی معلم در جریان یادگیری است.

۴. فعالیت یادگیرنده :

فعالیت یادگیرنده از دو جهت قابل بحث است. بعضی از روانشناسان فعالیت را یکی از احتیاجات اساسی افراد می دانند و تمایل افراد را به حرکات بدنی، اقدام برای حل مسئله و کنجکاوی و بررسی محیط را ناشی از همین احتیاج فرض می کنند. بنابراین شاگرد میل دارد فکر خود را به کار

بیندازد، امور مختلف را بررسی کند، مجال حرکت و جنبش داشته باشد و تلاش و کوشش او سبب نیل به هدف شود. فعالیت یادگیرنده از جهت دیگر نیز باید مورد توجه واقع شود. یادگیری خود عملی است و اجرای آن بدون فعالیت صورت نمی گیرد. کسی که می خواهد چیزی را یاد بگیرد جریان یادگیری او را به عمل و فعالیت جلب می کند. اگر شخص یادگیرنده هیچ گونه عمل و فعالیتی از خود نشان ندهد به طور مسلم چیزی نمی آموزد. روی همین اصل شاگرد در جریان یادگیری باید فعال باشد و نقش عمده در این جریان به عهده ی وی محول شود.

۵. انگیزه و رغبت :

انگیزه و رغبت محرک های اساسی در یادگیری است. انگیزه به عنوان کلید یادگیری در حالت کلی و به عنوان یکی از موثرترین و مهم ترین عوامل یادگیری است. چنانچه هر کار دشواری با انگیزه و ذوق و شوقی همراه باشد، احساس دشواری آن از از بین می رود و با علاقه دنبال می شود.

۶. فهم یا بصیرت :

اگر در جریان یادگیری نقش اساسی به عهده شاگرد باشد و مطالب درسی با تجربیات گذشته او ارتباط پیدا کند؛ ضمناً علاقه و احتیاج به مطلب درسی فرد را به فعالیت تحریک نماید در این صورت شاگرد آنچه را که می آموزد درست در ذهن مجسم می سازد، ارتباط اجزا آن را با هم درک می کند و در نتیجه فهم یا بصیرت برای او حاصل می شود. پیدایش فهم یا بصیرت با استعداد، رشد و تجربیات قبلی فرد ارتباط دارد.

۷. زمان مناسب برای یادگیری :

به تجربه معلوم شده است که هر شخص در ساعات معینی از روز یا شب کار ذهنی را بهتر انجام می دهد، بدین صورت که عده ای از کار صبح و برخی از کار بعدازظهر یا شب نتیجه بهتری می گیرند. در سازمانهای تربیتی، به علت توجه به تعلیم و تربیت گروهی و فراهم بودن امکانات، آموزش اغلب در عرض روز انجام می شود.

۸. مدت زمان هر جلسه آموزش یا تمرین:

بطور کلی نمی توان مدت زمان (طول زمانی) هر جلسه آموزش و تمرین را به طور قطع تعیین نمود؛ یعنی نمی توان گفت که هر جلسه آموزش یا تمرین باید چقدر باشد که بهترین نتیجه حاصل شود، زیرا این امر بستگی به یادگیرنده، چگونگی کار، سابقه و زمینه معلومات او و چگونگی مطالبی که باید آموخته شود (سادگی و مشکل بودن) دارد. وقتی که کودکان و نوجوانان در یادگرفتن مطالبی زمینه و تجربه قبلی نداشته باشند، باید مدت زمان آموزش یا تمرین کوتاه باشد؛ ولی وقتی با موضوعی آشنایی بیشتری پیدا کردند می توان مدت زمان آموزش یا تمرین را بیشتر کرد

۹. معلم :

از جمله عناصر در جریان آموزش و پرورش تأثیر و نقش معلم است. از بین عوامل گوناگون مدرسه، اهمیت نقش معلم بیش از همه بارز می شود. نحوه انتخاب و گزینش معلم، تربیت و پرورش، علاقه انگیزه و نحوه ارتباط وی با دانش آموزان، میزان تحصیلات و عوامل دیگر تعیین کننده است.

۱۰. فاصله جلسات آموزش و تمرین :

تجربه نشان داده که در بسیاری از موارد یادگیری با فاصله کافی (یعنی بودن فاصله مناسب بین جلسه های آموزش یا تمرین) بهتر از یادگیری بدون فاصله (فشرده) است.

۱۱. استفاده از چند حس :

با در نظر گرفتن این که استفاده از چند حس بیش از استفاده از یک حس در یادگیری موثر است و همچنین با توجه به این که حافظه بصری - استفاده از بینایی - تا سن ۱۳ سالگی بسیار قوی است، بهتر است از کلیه وسایل کمکی مانند لوحه، طرح، نقاشی، منحنی، نمودار، عکس و همچنین دیگر وسایل و امکانات سمعی و بصری وحسی استفاده کنیم. چنانچه به کودکان و نوجوانان کمک کنیم که خود این وسایل کمکی حسی را بسازند، ارزش آن از نظر یادگیری بیشتر از آن خواهد بود که دیگری بدون همکاری کودکان و نوجوانان آنها را تهیه و در اختیارشان قرار دهد.

۱۲. روش های یاددهی - یادگیری :

معلم اساسی ترین عامل برای ایجاد موفقیت مطلوب در تحقق هدف های آموزشی است که سعی می کند با کنترل متغیرهای مختلف وضعیتی را به وجود آورد. که یادگیری بهتری حاصل شود.

روش کارایی تیم و تاثیر آن در یادگیری

یادگیری از طریق همیاری یا آموزش به شیوه کارایی تیم از طرف (جان دیویی) مطرح شد و یکی از بحث های دائمی در آموزش است. اساس روش تدریس مبتنی بر همیاری، همیاری در یادگیری است پژوهشگران حوزه روش تدریس مبتنی بر همیاری بر این باورند که یادگیری یک فرآیند اجتماعی است و فعالیت های یادگیری برای رسیدن به مرحله تولید اندیشه و اطلاعات حیاتی است. این نوع یادگیری مسئولیت را بر دوش دانش آموزان قرار می دهد و آنان را در فرآیند یادگیری درگیر می نماید. پایه و اساس یادگیری از طریق همیاری تشکیل تیم های یادگیری است. این روش سبب جلوگیری از گوشه گیری، از خود بیگانگی، بی هدفی و ناراحت بودن در فعالیت های جمعی می گردد و سبب بالا رفتن حس اعتماد به نفس شده و روابط بین فردی دانش آموزان را بهبود می بخشد.

در این روش از دانش آموزان انتظار می رود، با یکدیگر به تعامل و تشریک مساعی پرداخته، پیشرفت تحصیلی و مسئولیت یادگیری یکدیگر را بر عهده گیرند. دانش آموزان هم به نوبه خود انتظار دارند گروهی را که در آن فعالیت می کنند به موفقیت دست یابد و افرادی که در گروه شرکت می

جویند به هر طریقی گروه را در دستیابی به موفقیت یاری رسانند. روش تدریس همیاری برای آموزش دروس گوناگون با موضوعات درسی متفاوت ، مناسب است. دروسی که محتوا و مسائل موضوعی یا نظری دارند از طریق روش همیاری قابل تدریس اند. (موسوی ، ۱۳۹۴)

مشخصه های اساسی یادگیری از طریق همیاری:

۱- **وابستگی مثبت:** دانش آموزان حقیقتا به هم وابسته می باشند، هیچ یک از اعضای گروه نمی-تواند موفق شود مگر اینکه تمام اعضا موفق شوند.

۲- **پاسخگویی فردی:** همه باید تلاش کنند و مسئولند مواد درسی را یاد بگیرند، (مستمع آزاد نداریم).

۳- **آموزش مهارت های اجتماعی.**

آموزش تیمی فرایندی است که از طریق آن می توان فعالیت های تیمی را که مستلزم کار جمعی و گروهی است به حداکثر رساند. آنچه که در این روش حائز اهمیت است عبارت است از : پیشرفت تحصیلی ، تفکر نقادانه ، نگرش های مثبت ، تعامل گروهی ، مهارت اجتماعی، خود باوری ، احترام متقابل ، مسئولیت پذیری ، همبستگی درونی ، نقد کار تیمی و ...

عناصری که در تشکیل تیم ها موثرند:

۱. **ساخت تیم :** تشکیل گروه ها برای بار اول ممکن است معلم اجازه دهد تا دانش آموزان خود گروه ها را تشکیل دهند. در تشکیل تیم ها سعی می شود از گروه های ناهمجنس (به لحاظ فیزیکی - علمی - سنی) استفاده گردد. از راههای تشکیل تیم ها بصورت ناهمجنس روش های زیر پیشنهاد می شوند :

۱. نظر خواهی از خود دانش آموزان

۲. از طریق اخذ آزمون های متعدد

۳. انتخاب دلخواه .

تشکیل تیم ها از طریق آزمون یکی از مناسبترین روش ها به حساب می آید بدین صورت که بعد از ارزیابی متعدد میانگین نمرات به دست آمده را رتبه بندی کرده و برای یک گروه چهار نفری یک نفر از بالاترین نمره ، یکی از پایین ترین نمره و دو نفر از میانه ی نمرات بالا و پایین انتخاب می شوند و این کار تا تشکیل کامل تیم ها ادامه می یابد .

۲. کار تیمی : دانش آموزان بصورت گروه انجام وظیفه می نمایند در این روش آنها در مورد حل مسأله باهم بحث و تبادل نظر می نمایند معلم نقش سازنده ی ابزار یادگیری را بر عهده دارد و به روش بارش مغزی و جمع آوری اطلاعات مطالب جدید را به سمع و نظر دانش آموزان می رساند دانش آموزان مطالبی که به آنها محول گردیده است مفهوم سازی نموده و به پردازش اطلاعات می پردازند. مشخصاً ارزش واقعی یک گروه تقسیم کار بین اعضای تیم می باشد با همکاری و همیاری بیشتر موجب پیشرفت تحصیلی می شوند.

۳. هنجار های تیم : معلمان می بایستی با بردباری و سعه ی صدر اقدام به معرفی یادگیری از طریق همیاری به دانش آموزان، نمایند. تنها مرتب کردن صندلی ها کافی نیست بلکه " فرهنگ " سازی کار تیمی در کلاس از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد تا دانش آموزان نسبت به کنترل کلاس ، علاقه مندی به کار تیمی، رعایت نظم و انضباط و مسئولیت پذیری فردی در محیط آموزش را کاملاً بپذیرند. از دیگر هنجارهای تیمی در این مرحله آن است که دانش آموزان بیاموزند که چطور به یکدیگر آموزش دهند. دانش آموزان زرنگ با تدریس به همسالان شان یادگیری شان تقویت می شود و دانش آموزان متوسط و ضعیف از افزایش توجهات فرد به فرد سود برده و موجب پیشرفت تحصیلی شان می گردند.

۴. مهارت های تیمی: دانش آموزان می بایستی قبل از آغاز فعالیت های تیمی در زمینه ی تشکیل فضای کلاس درس، جای گیری در تیم، نحوه ی عکس العمل به سیگنال های معلم برای جلب توجه بهتر، آموزش های لازم را ببینند. همچنین برای دانش آموزان خیلی مهم است که آموزش های صریح و واضح و نیز فعالیت منظم در مهارت های بین شخصی را که مستلزم این روش می باشد، سپری کنند. از جمله ی این آموزش ها عبارت اند از:

۱. کار تیمی
۲. حمایت و قبول تفاوت ها
۳. گوش دادن متفکرانه و فعال
۴. بازخورد مثبت
۵. توافق جمعی
۶. آموزش دیگران (همسالان)

۵. نقش ها و اهداف تیم : آموزش های صریح و آشکار، اهداف، و زمان کاری مناسب برای فعالیت های گروهی در فعالیت های یادگیری تیمی زبان بسیار مناسب و موفقیت آمیز می باشد. مهمتر از همه آن است که هر یک از اعضای تیم دارای نقش مشخص در تیم می باشند، از جمله ی این نقش ها می توان به ثبات، گزارشگر، نظاره گر، مشاهده کننده، تسهیل کننده، و ... اشاره کرد. نقش ها باید مداوم عوض شوند، تا اینکه اعضای تیم ها فرصتی برای انجام وظیفه با نقش های جدید را بدست آورده، و خودشان را با وظایف گروه سازگار نمایند.

شماره گذاری اعضای تیم زمان ارزیابی دانش آموزان را به حداقل می رساند و به معلم کمک می کند در طرح سؤال توجه همه ی اعضا را به سؤال مورد نظر جلب نماید. و توصیه می گردد در شماره گذاری دانش آموزان، اولین شماره صرفاً به کاپیتان های تیم تعلق نگیرد. در زمینه ی چینش صندلی ها نمونه ی زیر بیشتر پیشنهاد شده است. در این روش دانش آموزان به راحتی با یکدیگر کار کنند و نیز معلم بدون هیچگونه مزاحمتی در بحث گروهها شرکت نماید در این میان بهتر است کاپیتان تیم در وسط اعضا نشسته تا به همه دید مساوی داشته باشد. (مزیدی و تاجیک، ۱۳۹۱)

مزایای اجتماعی یادگیری به روش کارایی تیم :

دانش آموزان مهارت های یاد گرفته در کلاس مانند گوش کردن به حرف دیگران، رعایت نوبت، ابراز عقیده کردن، تشویق دیگران، انتقاد از عقاید و را می-توان در زندگی آینده و در محیط بزرگتر به کار بگیرند. آموزش این مهارت ها به دو دلیل به عهده ی معلم است :

الف (فراگیری این مهارت ها برای موفقیت های آتی دانش آموزان اهمیت حیاتی دارند.

ب (با توجه به وقت صرف شده پای تلویزیون و رایانه و کاهش تعامل دانش آموزان، مدرسه واقعا تنها جایی است که کودکان می توانند مهارت های اجتماعی را یاد بگیرند.

مزایای آموزشی یادگیری از طریق کارایی تیم :

الف - افزایش موفقیت تحصیلی

ب- دانش آموزان تکالیف خود را در گروه های همیاری با موفقیت انجام می دهند. دلایل: تمرین شفاهی یا بلند فکر کردن ، افزایش مدت زمانی که حواس دانش آموز متوجه کار است ، مباحثه و بیان افکار فردی با دیگر اعضای گروه ، یادگیری در سطوح بالاتر ، پرورش اعتماد به نفس دانش آموزان

نتیجه گیری

ایجاد تغییرات بنیادی در نظام آموزش و پرورش یکی از ضروریات یک جامعه پویای در حال رشد است . از این رو در دهه های اخیر لزوم تجدیدنظر در روشهای سنتی تدریس و استفاده از روشهای نوین و فعال یادگ بری و دانش آموز محور، از سوی سیستم های آموزشی احساس شده است. از میان الگوهای بسیار گوناگون تدریس می توان به یادگیری مشارکتی اشاره کرد. روش کارایی تیم یکی از روش های یادگیری مشارکتی است . در این روش از دانش آموزان انتظار می رود، با یکدیگر به تعامل و تشریک مساعی پرداخته، پیشرفت تحصیلی و مسئولیت یادگیری یکدیگر را بر عهده گیرند. دانش آموزان هم به نوبه خود انتظار دارند گروهی را که در آن فعالیت می کنند به موفقیت دست یابد و افرادی که در گروه شرکت می جویند به هر طریقی گروه را در دستیابی به موفقیت یاری رسانند. دانش آموزان در گروه های یادگیری از طریق همیاری بیشتر از کار فردی و رقابتی به پیشرفت تحصیلی دست می یابند، زیرا آن ها اولاً با بحث و گفت و گو افکار خود را در تعامل با دیگران بیان و اصلاح می کنند. آن ها از طریق

تعامل یاد می گیرند که مسائل را بپرسند، نظراتشان را در میان بگذارند، اختلافات را توضیح دهند و درک جدیدی از موضوع مورد بحث ایجاد کنند. ثانياً در این گروه ها دانش آموزان در سطوح بالای یادگیری درگیر می شوند. بنابر موارد فوق می توان نتیجه گرفت که روش تدریس کارایی تیم بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تاثیر مستقیم و مثبت دارد.

پیشنهادهات

در این راستا پیشنهاد می گردد

۱. اثرات رویکرد مشارکتی و کارایی تیم بر رفتارهای خارج از مدرسه و مقید ساختن دانش آموزان به عملی کردن این آموزه ها در خارج از مدرسه طی پژوهشی مورد بررسی قرار گیرد
۲. آموزش و پرورش با برگزاری کارگاههای آموزشی معلمان را با اصول کلی رویکرد مشارکتی و همیاری آشنا نموده تا زمینه های کاربرد آن فراهم گشته و سپس از آن در روند آموزش فعلی استفاده شود.

منابع

- حسینی نسب، داوود؛ فلاح، نوروز؛ ۱۳۸۷، تأثیر روش تدریس مشارکتی و روش تدریس سنتی بر پیشرفت تحصیلی و نگرش به درس معارف اسلامی در مراکز پیش دانشگاهی شهر تبریز در سال تحصیلی ۸۸ - ۸۷، نشریه علوم تربیتی، سال اول، شماره سوم، ۸۰ - ۴۱
- سیف، علی اکبر (۱۳۸۵). روانشناسی پرورشی نوین. تهران: انتشارات دوران.
- شفیعی، صابر؛ علیدادی، فرامرز؛ زاده صفری، صغری؛ ۱۴۰۰، تأثیر روش تدریس کارایی تیم بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، مطالعات و تحقیقات در علوم رفتاری - شماره ۶
- شفیعی، صابر؛ شریف زاده، میلاد؛ (۱۳۹۹)، بررسی سبک های یادگیری دانش آموزان، مجله پژوهش های معاصر در علوم و تحقیقات، ۲ (۱۳)
- صالحی زاده، الهام و مکوندی، محمد، ۱۴۰۲، بررسی تاثیر الگوی تدریس کارایی تیم در ارتقای سطح یادگیری دانش آموزان، شانزدهمین همایش ملی علمی پژوهشی روانشناسی و علوم تربیتی، شیروان
- عالی نسب، جلال؛ ۱۳۹۱، تأثیر روش تدریس اعضای تیم برخلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس مطالعات اجتماعی پایه پنجم ابتدایی ناحیه یک شیراز، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت - دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی
- کمالپور خوب، ناصر؛ کمالپور خوب، کبری؛ (۱۴۰۰)، الگوی مفهومی مدیریت کلاس درس و تدریس اثربخش، فصلنامه مطالعات کاربردی در علوم اجتماعی و جامعه شناسی، ۴ (۳)، ۴۴ - ۳۷

محمدی، محسن؛ ۱۳۸۸، روش تدریس کارایی تیم در زبان انگلیسی، <http://moalem1370.blogfa.com/post/60>

موسوی، سید حسن؛ ۱۳۹۴، الگوی تدریس اعضای تیم (روش یادگیری همیاری)، <http://saeiyan2.blogfa.com/post/79>

مزیدی، ربابه؛ تاجیک، اعظم؛ ۱۳۹۱، تدریس براساس کارایی تیمی، <http://adabestan1389.blogfa.com/post/164>

نوروزی وند، حامد؛ نوروزی وند، طاهره؛ ۱۴۰۰، بررسی یادگیری مشارکتی دانش آموزان، مجله پژوهش های معاصر در علوم و تحقیقات، ۳ (۲۵) ۸۳-۱۰۱،

هرگنهان و اُلسون (۱۳۸۵)؛ مقدمه ای بر نظریه های یادگیری. ترجمه: سیف، علی اکبر. تهران: نشر دوران